

Το φάρμακο κατά της ανομβρίας, σε πολύ παλιές εποχές, ήταν η πρόκληση θορύβων σαν της βροντής, στην διάρκεια ειδικής ιεροτελεστίας. Στην Κρανώνα της Θεσσαλίας, χρησιμοποιούσαν ένα χάλκινο άρμα που, καθώς μετακινιόταν, έκανε σαματά σαν της βροντής. Ανάλογη τελετή απηχεί, σύμφωνα με ορισμένους ερευνητές, ο μύθος του Σαλμωνέα που παρίστανε τον Δία τριγυρνώντας με ένα άρμα με μεταλλικούς τροχούς και με κρεμασμένα δεξιά κι αριστερά χάλκινα αγγεία. Καθώς το άρμα κινιόταν γρήγορα, τροχοί και κιούπια έκαναν φοβερό σαματά, ενώ ο ίδιος πετούσε τριγύρω αναμμένους δαυλούς. Ο λαός πίστευε ότι ο σαματάς ήταν από τους κεραυνούς και οι δαυλοί από τις αστραπές του Δία. Προς την ίδια κατεύθυνση ερμηνεύεται και ο σαματάς που έκαναν οι Κουρήτες και οι Κορύβαντες για να σκεπάσουν τη φωνή και το κλάμα του Δία, όταν ήταν μωρό, ώστε να μην τον ακούσει ο πατέρας του, Κρόνος, και τον καταπιεί.

Στην Αρκαδία, αυτή την τελετή πρέπει να την είχαν αναλάβει οι Στυμφαλίδες. Ήταν κόρες του (γιου του Λυκάονα) πανίσχυρου Στύμφαλου και της Όρνιθας, κατά μια εκδοχή. Κάποια στιγμή, αρνήθηκαν να φιλοξενήσουν τον Ηρακλή αλλά δέχτηκαν τους σιαμαίους Μολιόνες (τον Κτέατο και τον Εύρυτο), γιους της Μολιόνης που τους απέκτησε από τον Ποσειδώνα, ενώ θνητό πατέρα είχαν τον Άκτορα, αδελφό του Αυγεία. Οι Μολιόνες ήταν εχθροί του ήρωα και έμελλε να μπουν αρχηγοί στον στρατό του Αυγεία, όταν ο Ηρακλής εκστράτευσε εναντίον του για να τον εκδικηθεί για τον τρόπο που τον είχε διώξει από την Ήλιδα, μετά τον άθλο με τους στάβλους. Έτσι, οι Στυμφαλίδες τοποθετήθηκαν στο αντίπαλο του Ηρακλή στρατόπεδο. Ο Ηρακλής τις σκότωσε.

Έτσι κι αλλιώς η Στύμφαλος είχε δεσμούς με την Ήλιδα του Αυγεία. Σύμφωνα με μια εκδοχή, ο Αγαμήδης ήταν γιος του Στύμφαλου, βασιλιάς στη Στύμφαλο της Αρκαδίας και γαμπρός του Αυγεία, καθώς παντρεύτηκε την κόρη του, Επικάστη. Αυτή είχε ήδη ένα γιο από τον Εργίνο, βασιλιά του Ορχομενού, τον Τροφώνιο. Στον Αγαμήδη έκανε γιο τον Κερκύονα. Πατέρας και ετεροθαλή αδέρφια έγιναν ονομαστοί αρχιτέκτονες. Οι τρεις τους έκτισαν το θησαυροφυλάκιο του Αυγεία, τοποθετώντας και μια πέτρα που μπορούσε να μετακινηθεί και που μόνο αυτοί το γνώριζαν. Όταν ο Αυγείας τοποθέτησε τους θησαυρούς του στο καινούριο θησαυροφυλάκιο, οι τρεις τους άρχισαν την αφαιμάξη. Κάθε νύχτα, μετακινούσαν την πέτρα, έμπαιναν στο θησαυροφυλάκιο και σήκωναν ό,τι έβρισκαν.

Ο Αυγείας δεν άργησε να αντιληφθεί ότι οι θησαυροί του λιγόστευαν. Κάλεσε τον Δαίδαλο και ζήτησε τα φώτα του. Αυτός έστησε αθέατες παγίδες. Σε μια από αυτές, πιάστηκε ο Αγαμήδης. Για να μη μαθευτεί ποιοι είναι οι κλέφτες, ο Τροφώνιος δεν δίστασε να του κόψει το κεφάλι και να το πάρει μαζί του. Ο Κερκύονας το έσκασε στην Αττική. Ο

Τροφώνιος στην Βοιωτία, όπου εξαφανίστηκε κάτω από την γη. Στη θέση αυτή, κτίστηκε αργότερα μαντείο. Έτσι, έλεγαν, είχαν τα πράγματα και όχι όπως τα παρουσίαζαν στην Βοιωτία.

Με όλα αυτά, δεν είναι παράξενο που, αμέσως μετά τον καθαρισμό των στάβλων του Αυγεία, ο Ευρυσθέας ανέθεσε στον Ηρακλή, έκτο άθλο, να απαλλάξει την περιοχή από την πληγή που λεγόταν Στυμφαλίδες Όρνιθες. Όχι οι κόρες του Στύμφαλου και της Όρνιθας αλλά πουλιά τέρατα που ζούσαν στο πυκνό δάσος και σύχναζαν στην Στυμφαλίδα λίμνη.

Ήταν χιλιάδες, με τεράστια χάλκινα φτερά που έκαναν φοβερό θόρυβο και τρομοκρατούσαν τους ανθρώπους. Τα φτερά εκτοξεύονταν σαν το χαλάζι, όπως αναφέρεται στον Απολλώνιο τον Ρόδιο, σαν βέλη που σκότωναν τους ανθρώπους, όπως λένε άλλοι. Ο Ηρακλής έφτασε στην περιοχή αλλά δεν ήξερε πώς να τις κάνει να βγουν από τις λόχμες.

Είτε η Αθηνά του έδωσε χάλκινα κρόταλα που κατασκεύασε ο Ήφαιστος είτε τα έφτιαξε μόνος του. Άρχισε να τα χτυπά μεταξύ τους, κάνοντας εκκωφαντικό θόρυβο. Οι Όρνιθες τρόμαξαν και πέταξαν ψηλά. Με τα βέλη του, ο Ηρακλής ξεκίνησε να τις σκοτώνει μια μια. Οι πολλές πέταξαν μακριά. Θα κατέληγαν στον Εύξεινο Πόντο, στο νησί του θεού Άρη κι έμελλε να ταλαιπωρήσουν τους Αργοναύτες, αν και κάποιοι τις συσχέτιζαν με τις Άρπυιες, πουλιά τέρατα (μισές γυναίκες, μισές πουλιά) που ταλαιπώρησαν τον Φινέα και που επίσης είχαν σχέση με την Αργοναυτική εκστρατεία.

Ο Ηρακλής εμφανίστηκε στις Μυκήνες και ανάγγειλε ότι είχε τελειώσει με τις Στυμφαλίδες Όρνιθες. Η κύκλος των άθλων στα όρια της Πελοποννήσου είχε κλείσει. Ο Ευρυσθέας του ετοίμαζε περιπέτειες σε μέρη μακρινά.

(τελευταία επεξεργασία, 12 Αυγούστου 2021)